

YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

GÜBRELERİN PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik; ürünlerin üretimi, ithalatı, ihracatı ve piyasaya arzı veya dağıtım aşamasında veya ürünler piyasada iken ilgili teknik düzenlemelerine uygun ve güvenli olup olmadığının gözetimi ve denetimi, bunun sonucunda alınacak önlemler ve piyasa gözetimi ve denetimi konularına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; 18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik ile 29/3/2014 tarihli ve 28956 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımda Kullanılan Organik, Organomineral Gübreler ve Toprak Düzenleyiciler ile Mikrobiyal, Enzim İçerikli ve Organik Kaynaklı Diğer Ürünlerin Üretimi, İthalatı, İhracatı ve Piyasaya Arzına Dair Yönetmelik kapsamında yer alan ürünlerin piyasa denetimi, denetimine ilişkin işlemler ile bu ürünlerin üretimi, ithali, ihracatı, alım ve satımıyla uğraşan gerçek ve tüzel kişilerle ilgili hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesi, 26/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürönlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanununun 10 uncu maddesi, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ve 13/11/2001 tarihli ve 2001/3529 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

b) Bitki besin maddesi: Bitkilerin beslenmesi için gerekli olan azot, fosfor, potasyum gibi birincil, kalsiyum, magnezyum, kükürt ve sodyum gibi ikincil, demir, çinko, bakır, mangan, bor, molibden ve kobalt gibi üçüncül veya iz olan elementleri,

c) Dağıtıcı: Ürünlerin tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkilemeyen gerçek veya tüzel kişiyi,

ç) Denetçi: Bakanlık merkez teşkilatı ilgili birimi ve il müdürlüklerinde, denetim yapma konusunda eğitim görmüş, Bakanlıkça “Gübre Denetçi Kimlik Kartı” verilmiş personeli,

d) Etiket: Ambalajı üzerinde veya içerisinde yapışık veya basılı olarak bulunan veya ürünün ambalajı ile birlikte sembol, işaret, resim veya yazılmış, basılmış desenlenmiş, işaretlenmiş kabartılmış, tanımlanmış nesneyi,

e) Genel Müdürlük: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünü (BÜGEM),

f) Gübre: Asıl amacı bitkiyi beslemek olan materyali,

g) Güvenli ürün: Kullanım süresi içinde, normal kullanım şartlarında risk taşımayan veya kabul edilebilir ölçülerde risk taşıyan ve insan, hayvan, bitki sağlığı ve çevre ile toprağa etkisi bakımından yüksek düzeyde koruma sağlayan ürünü,

ğ) İl müdürlüğü: İl gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğünü,

h) İlçe müdürlüğü: İlçe gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğünü,

ı) Kullanıcı: Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünleri bedelli veya bedelsiz olarak kullanan kişi ve kuruluşu,

i) Lisans belgesi: Ürünleri üreten veya ithal eden gerçek ve tüzel kişilere Bakanlıkça verilen belgeyi,

j) Özellik: Teknik düzenlemesi bulunan ürünlerin teknik düzenlemede, teknik düzenlemesi bulunmayan ürünlerin Türk standartlarında veya uluslararası kabul gören kriterlerinde, ambalaj veya etiket üzerindeki işaretlemelerinde veya Bakanlıkça onaylanmış tescil belgelerinde belirtilen kimyasal ve fiziksel nitelikleri,

k) Parti/Seri/Şarj: Aynı seri veya kod numaralı, aynı üretim tarihini taşıyan, aynı boy ambalajlı, bir defada muayeneye sunulan ve aynı sınıf, aynı tür, aynı çeşit, aynı cins olan ürünü,

l) Piyasaya arz: Ürünlerin tedarik veya kullanım amacıyla bedelli veya bedelsiz olarak piyasada yer alması için yapılan faaliyeti,

m) Piyasa gözetimi ve denetimi: Ürünlerin piyasaya arzı veya dağıtım aşamasında veya ürünler piyasada iken; ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediğinin ve güvenli olup olmadığının denetlenmesi veya denetlettirilmesini,

n) Standart: Üzerinde mutabakat sağlanmış olan, kabul edilmiş bir kuruluş tarafından onaylanan, mevcut şartlar altında en uygun seviyede bir düzen kurulmasını amaçlayan, ortak ve tekrar eden kullanımlar için ürünün özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terim ve tarifleri, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması ihtiyari olan düzenlemeyi,

o) Şikayet denetimi: Yurt içinde satılan ürünlerin; özellikleri ve işaretlemeleri hakkında yapılan şikayet/ihbar üzerine, sadece şikayete/ihbara konu olan ürünlerin, üretim, dağıtım veya satışının yapıldığı yer ve depolarında yapılan denetimi,

ö) Taşış: Ürünlere, başka maddeler eklemek, karıştırmak, katmak veya aynı değeri taşımayan başka bir ürünün, o ürün yerine aynı ürünmüş gibi sunulmasını,

p) Taklit ürün: Üretici firmanın bilgisi dışında üretici firmanın adı, ambalajı ve sembolleri kullanılmak suretiyle, Bakanlıktan herhangi bir izin veya belge almadan piyasaya arz edilen ürünü,

r) Teknik düzenleme: Ürünlerin ilgili idari hükümler de dahil olmak üzere, özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirleyen ve uyulması zorunlu olan her türlü düzenlemeyi,

s) Tescil belgesi: Ürünleri üreten veya ithal eden gerçek ve tüzel kişilere piyasaya sunacakları her bir ürün için Bakanlıkça verilen belgeyi,

ş) Tolerans : Ürünlerin garanti edilen değerleri ile tespit edilen değerleri arasında teknik düzenlemelerinde

belirtilen kabul edilebilir farkları,

t) Tüketici: Tarımsal faaliyet kapsamındaki ürünleri bedelli veya bedelsiz alıp kullanan gerçek veya tüzel kişiyi,

u) Uygunluk değerlendirmesi: Ürünün, ilgili teknik düzenlemeye uygunluğunun test edilmesi, muayene edilmesi ve/veya belgelendirilmesine ilişkin her türlü faaliyeti,

ü) Uygun ürün: İlgili teknik düzenlemelerinde ve Bakanlıkça onaylanmış tescil ve etiket belgelerinde garanti edilen içerik ve özellikler bakımından tolerans sınırları içerisinde kalan ürünü,

v) Üretici: Ürünleri üreten, ithal eden, imal, ıslah eden veya ürüne adını, ticari markasını veya ayırt edici işaretini koymak suretiyle kendini üretici olarak tanıtan gerçek veya tüzel kişi, üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilci ve/veya ithalatçı ve ürünün tedarik zincirinde yer alan, faaliyetleri ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel kişiyi,

y) Ürün: Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik ve Tarımda Kullanılan Organik, Organomineral Gübreler ve Toprak Düzenleyiciler ile Mikrobiyal, Enzim İçerikli ve Diğer Ürünlerin Üretimi, İthalatı ve Piyasaya Arzına Dair Yönetmelik kapsamında yer alan ürünleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Üretim ve Satış Yerleri ile İlgili Hususlar

Üretim ve satış yerlerinde aranan şartlar

MADDE 5 – (1) Üreticilerin üretim yerlerinde aranan şartlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Üretim tesislerinin bina ve ekipman bakımından uygun ve yeterli olup olmadığı ürünün özelliğine göre belirlenir ve Ek-5 düzenlenir.

b) Çevre kirliliği yaratılmaması için gerekli önlem alınır.

c) Gübre üreticileri teknik sorumlu olarak ziraat mühendisi ve/veya kimya mühendisi ve/veya kimyager çalıştırmak ve çalıştırdıklarını belgelemekle yükümlüdür. Üreticinin bu vasıflardan birini taşıması halinde bu şart aranmaz.

ç) Gübre üreticileri, lisans belgesi, tescil belgesi ve onaylı etiket örneğini denetçilere ibraz etmekle yükümlüdür.

(2) Satış yerlerinde aranan şartlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Satış yerleri nem almayan kuru, yağmur ve güneşin etkilerinden korunmuş, temiz, gerektiğinde ısıtma, soğutma ve havalandırma imkânına sahip alanlardır.

b) Pencere, çatı yüksekliğinin üzerinde olur ve muntazam havalandırma sağlanır.

c) Yığın yüksekliği altta kalan ambalajlardaki gübrelerin fiziksel özelliklerini bozmayacak şekilde olur ve yangın söndürme tertibatı bulundurulur.

ç) Gübreler, gıda maddeleri ile birlikte satılamaz. Yem ve tohum ile beraber satılması halinde ise birbirlerini etkilemeyecek şekilde ayrılır.

(3) Būnyesinde % 28'den fazla nitrat ihtiva eden gūbrelerin piyasaya arz edildiđi ve depolandıđı yerlerde aranan ilave Őartlar aŐađıda belirtilmiŐtir.

a) Torbalı gūbre yıđın yūkseklēi kiriŐ, ŐaŐak veya aydınlatma teŐizatından en az bir metre aŐađıda olur. Ayrıca acil durumlarda yardım sađlanmasına yūnelik olarak yıđınların arasında en az bir metre geŐiŐ mesafesi bulundurulur.

b) Bu tūr gūbreler gūbre dıŐında herhangi bir madde ile beraber depolanmaz.

c) Gūbrelerin kanalizasyon ve su kanallarına karıŐmaması iŐin gerekli tedbir alınır.

Ő) Sigara iŐilmeyeceđine dair levha kolayca gūrūlebilecek yerlere asılır.

ŐÜÖNCÜ BÖLÖM

Őretici ve Dağıtıcıların Sorumlulukları

Őreticilerin denetim ile ilgili sorumlulukları

MADDE 6 – (1) Őreticinin denetim ile ilgili sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir.

a) Őreticiler, faaliyetlerini belgelemek amacıyla lisans belgesi ve piyasaya arz edecekleri her ũrūn iŐin tescil belgesi alır.

b) Őreticiler, gūbre denetŐisine denetim ve kontrol sırasında yardımcı olur, lisans belgesi, tescil belgesi ve onaylı etiket ųrneđini ibraz eder.

c) Őreticiler denetim gōrevinin geređi gibi yūrūtölmesi iŐin denetimle gōrevli personele gōrevi sūresince uygun bir ŐalıŐma yeri sađlar; talep edilen tōm bilgi ve belgeleri sunar ve ũretim yerleri ile depolarının adreslerini bildirir.

Ő) Őreticiler, ũrettikleri ve sevk ettikleri ũrūn miktarlarını Genel Mūdũrlũđe, ithal ettikleri ũrūnleri Őirket merkezlerinin bulunduđu ildeki il mūdũrlũklerine, dađıtıcı tanıtım bilgilerini dađıtıcının yerleŐik olduđu ildeki il mūdũrlũklerine bildirir.

d) Őreticiler piyasaya arzın geŐici olarak durdurulması halinde tōm satıŐ ve dađıtım noktalarını bilgilendirerek, piyasada mevcut bulunan ũrūnlerin adet/miktar, parti/seri numaralarını ve dađıtılan yerlere dair bilgileri il mūdũrlũklerine bildirir ve bu bildirimlerden Genel Mūdũrlũđu haberdar eder.

e) Őreticiler denetim sonucunda, Bakanlık tarafından verilen her tũrlũ yaptırım kararının gereklerinin yerine getirildiğinin belgelenmesinden ve bu faaliyetten doğan her tũrlũ masrafın karŐılanmasından sorumludur, ũreticinin tespit edilemediği durumlarda, ũreticinin ya da malı tedarik ettiği kiŐinin kimliğini bildirmeyen dağıtıcı, 4703 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası gereği ũretici olarak kabul edilir. Őreticinin yurt dışında yerleşik olması halinde yetkili temsilci ve/veya ithalatÇı muhatap alınır ve bunlar da ũretici ile aynı sorumluluğu taŐır.

f) Őreticiler satıŐı durdurulan ũrūnlerini piyasadan geri Őeker.

Dağıtıcıların denetim ile ilgili sorumlulukları

MADDE 7 – (1) Dağıtıcıların denetim ile ilgili sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir.

a) Dađıtıcılar, iŐyeri ve depo bilgileri ile hangi firmaların ũrūnlerini piyasaya sunacaklarını il ve ilŐe mūdũrlũklerine bildirir.

b) Dađıtıcılar, BakanlıkŐa tescil belgesi dũzenlenmemiŐ, etiketsiz ve kullanma sũresi geŐmiŐ ũrūnler ile taklit

ve tağış ürünleri bulunduramaz ve satamaz.

c) Dağıtıcılar, Ek-13'te yer alan işyeri denetim tutanağından oluşturulacak ve sayfaları il müdürlüğüne numaralanmış ve mühürlenmiş kontrol defteri tutar.

ç) Dağıtıcılar, Gübre denetçilerine; işyeri ve depolarını gezdirmek, gübrelerini göstermek, gerektiği zaman lisans, tescil belgelerini ve onaylı etiket örneğini ibraz etmek, kontrol defterlerini göstermek ve istenilen bilgi ve belgeleri zamanında ve eksiksiz olarak temin etmek ve numune alma işlemleri sırasında yardım ve rehberlik etmekle yükümlüdür.

d) Dağıtıcılar, Bakanlıkça yedime alınmış gübrelerini ikinci bir emre kadar uygun depolama şartlarında muhafaza eder.

e) Dağıtıcılar, İl müdürlüğünün tamim ve emirlerini, iş yerlerinde saklar ve gereğini yerine getirir.

f) Dağıtıcılar, gübre kapsamında olmayan, etiketinde gübreyi çağrıştıracak ifadeler yer alan ürün, afiş, broşür ve benzeri tanıtım materyallerini bulunduramaz.

Üretici ve dağıtıcıların ürünlerle ilgili sorumlulukları

MADDE 8 – (1) Üretici ve dağıtıcıların ürünlerle ilgili sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir.

a) Üretici, teknik düzenlemelerde belirtilen özellikleri taşıyan ürünleri piyasaya arz eder.

b) Üretici/dağıtıcı, piyasada kullanılmayacak derecede bozulan ürünleri piyasadan geri çeker.

c) Üretici, ambalaj üzerinde beyan ettiği ağırlık/hacimle (kilogram, litre) uyumlu ürünleri piyasaya arz eder.

ç) Üretici, güvenli olmayan ürünler ile ağır metal ve/veya sağlık parametreleri bakımından teknik düzenlemeye uygun olmayan ürünleri piyasaya arz edemez.

d) Üretici/dağıtıcı; taklit ve/veya tağış ürünleri piyasaya arz edemez.

e) Üretici, gübrenin öngörülen kullanım süresi içinde, yeterli uyarı olmadan fark edilemeyecek nitelikteki riskleri hakkında, kullanıcılara gerekli bilgiyi sağlar, özelliklerini belirtecek şekilde işaretler, gerektiğinde piyasaya arz edilmiş ürünlerden numuneler alarak muayene ve deneylerini yaptırır, şikayetleri soruşturur, yapılan denetim sonuçlarından dağıtıcıları haberdar eder ve riskleri önlemek amacı ile ürünlerin piyasadan geri çekilmesi, toplatılması, bertaraf edilmesi ve riskten etkilenecek kişi ve kuruluşları bilgilendirmek de dâhil olmak üzere gerekli önlemleri alır.

f) Üretici, ilgili teknik düzenlemede belirtilen tüm belgeleri; bu belgeler kapsamındaki son ürünün yurt içinde üretiliyor ise üretildiği, ithal ise ithal edildiği tarihten itibaren ilgili teknik düzenlemelerde belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde Bakanlıkça belirlenecek süre boyunca, muhafaza eder ve istenilmesi halinde denetçilere ibraz eder.

g) Dağıtıcı, güvenli olmadığını bildiği ürünleri piyasaya arz edemez ve faaliyetleri çerçevesinde ürünlerin taşıdığı riskler ve bu risklerden korunmak için alınması gereken önlemler hakkında ilgililere bilgi verir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Lisans ve Tescil Belgesi

Lisans belgesi

MADDE 9 – (1) Gübre üreten, ithal eden gerçek ve tüzel kişiler, lisans belgesini almak ve kendileri tarafından

onaylanmış birer fotokopisini dağıtıcılarına göndermekle yükümlüdürler.

(2) Lisans belgesi almak isteyen gerçek ve tüzel kişiler aşağıdaki belgelerle birlikte Genel Müdürlüğe müracaat eder.

a) Ek-6'da yer alan gübre lisans müracaat formu,

b) Kimyevi gübre üreticileri için üretim tesislerinin bulunduğu il müdürlüğünden alınan Ek-5'te yer alan uygunluk raporu,

c) Kayıtlı olduğu meslek kuruluşundan müracaat tarihi itibari ile son altı ay içerisinde alınmış kayıt belgesinin aslı veya noter onaylı bir örneği,

ç) Vergi dairesi adı ve numarası beyanı,

d) Fason üretimlerde, il müdürlüğünce onaylı fason üretim sözleşmesi,

e) Firmayı temsile yetkili kişilerin imza sirküleri.

(3) Organik ürünlerin lisans belgesi işlemleri, ilgili yönetmelik hükümlerine göre düzenlenir.

Tescil belgesi

MADDE 10 – (1) Gübre imalatı ve ithalatını yapan gerçek ve tüzel kişiler; ürettikleri, ürettirdikleri veya ithal ederek piyasaya arz edecekleri her bir ürün için tescil belgesi almak ve kendileri tarafından onaylanmış birer fotokopisini dağıtıcılarına göndermekle yükümlüdürler.

(2) Tescil belgesi almak isteyen gerçek ve tüzel kişiler aşağıdaki belgeleri ibraz etmek zorundadır.

a) Ek-7'de yer alan, firma tarafından onaylı gübre tescil müracaat formunu.

b) Gübre ithal ise ithal edildiği ülkeden temin edilen analiz raporunun/sertifikasının aslı, yerli üretim ise yapılacak analiz konusunda akredite olmuş veya bu Yönetmelik gereğince Bakanlık tarafından hazırlanan ilgili mevzuatta yer alan muayene ve deney kuruluşları veya referans kuruluşlarından birinden müracaat tarihi itibari ile son altı ay içerisinde düzenlenmiş analiz raporunu.

c) Teknik düzenlemeye uygun olarak düzenlenmiş ve piyasaya arz edeceği şekliyle ambalaj ve/veya etiket örneğini.

ç) İthal edilen ürünlere ait Gümrük Beyannamesinin ve beyannameyi destekleyen faturanın bir örneğini.

(3) Organik ürünlerin tescil belgesi işlemleri, ilgili mevzuat hükümlerine göre düzenlenir.

Lisans ve tescil belgelerinin yenilenmesi ve iptali

MADDE 11 – (1) Lisans ve tescil belgeleri, geçerlilik süresi bitimi itibariyle yenilenir. Herhangi bir nedenle faaliyeti son bulan veya faaliyet alanını değiştirenler Organik/Kimyevi Gübre Lisans ve Tescil belgelerinin asıllarını Genel Müdürlüğe iade etmekle yükümlüdürler.

(2) Lisans ve tescil belgelerinin süresinin bitiminde, yenilenmesi için bu Yönetmeliğin 9 uncu ve 10 uncu maddelerinde belirtilen belgelerle birlikte Genel Müdürlüğe müracaat edilir.

(3) Lisans ve tescil belgeleri devredilemez, ticari amaçla kullanılamaz ve satılamaz. İsim, adres, faaliyet alanını değiştiren veya faaliyeti son bulanlar otuz gün içinde değişikliğin işlendiği evraklarla birlikte lisans ve tescil belgesinin yeniden düzenlenmesi veya iptal edilmesi hususunu Genel Müdürlüğe bildirir. Bildirilmediğinin tespiti

halinde lisans ve tescil belgesi iptal edilir.

(4) Lisans ve tescil belgesi iptal edilen, ettirilen veya süresi geçmiş olduğu halde tescil belgesi yenilenmeyen kişilerin piyasaya arz edilmiş ürünlerinin satışına kullanım süresi bitimine kadar izin verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İthalat

İthalat izni

MADDE 12 – (1) Gübre ithali, ilgili mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesince yapılır.

(2) Nitrat Azotu içeren ürünlere ve AB ülkeleri dışından gelen ürünlere Ek-11'de yer alan ithalat uygunluk belgesi düzenlenirken aşağıda belirtilen belgeler istenir.

a) İthal edilecek madde ile ilgili analiz sertifikasının aslı veya firmaca onaylı sureti.

b) İthal edilecek madde ile ilgili fatura/proforma faturanın aslı veya firmaca onaylı sureti.

c) Menşei ülke adı, sanayi ya da tarımsal amaçlı olup olmadığı, ithal edilecek maddenin proformada belirtilmiş miktarının yer aldığı isim, imza ve kaşeli müracaat dilekçesi.

(3) Tarımda Kullanılan Organik, Organomineral Gübreler ve Toprak Düzenleyicileri ile Mikrobiyal, Enzim İçerikli ve Diğer Ürünlerin Üretimi, İthalatı ve Piyasaya Arzına Dair Yönetmelik kapsamında yer alan ürünlerin ithalatına ilişkin işlemler hususunda söz konusu yönetmelik hükümleri esastır.

(4) Sanayinin çeşitli dallarının ve kimyevi gübre üreten fabrikaların hammadde ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak ithal edilecek kimyevi gübreler için, üretim tesisinin kapasite raporunun ithalatçı firma tarafından ibraz edilmesi halinde, laboratuvar, deneme, demonstrasyon amaçlı veya elli kilogram/litrenin altında olan ve parti teşkil etmeyen kimyevi gübre ithalatlarında Ek-11'de yer alan uygunluk belgesinin 4 üncü maddesindeki şart aranmaz.

ALTINCI BÖLÜM

Denetimde Yetki ve Sorumluluklar

Denetimin amacı

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmeliğin 2 nci maddesinde belirtilen ürünlerin denetimleri; ürünlerin özelliklerinin, işaretleme ve ilgili teknik düzenlemelerine uygunluğunun kontrolü amacıyla yapılır.

Denetim şekilleri

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin piyasa gözetimi ve denetimi, Bakanlık tarafından re'sen veya şikâyet/ihbarlar üzerine şikâyet denetimleri şeklinde yapılır. Re'sen yapılacak denetimlerde yıllık denetim programları esas alınır.

Denetim zamanı

MADDE 15 – (1) Piyasa denetimleri, il müdürlükleri tarafından hazırlanan yıllık "Gübre Denetim Programı" çerçevesinde, şikâyet denetimleri ise şikâyet/ihbar ile ilgili müracaatların il müdürlüğüne iletiildiği tarihten itibaren yedi iş günü içerisinde yapılır. Bu Yönetmelik kapsamına giren konularda bilgi veya şikâyet amaçlı müracaatlar Bakanlık Bilgi Edinme Merkezine veya Bakanlığın ilgili birimlerine yazılı olarak yapılır.

(2) İl müdürlükleri tarafından Gübre Denetim Programı, her yıl Ocak ayı sonuna kadar Genel Müdürlükte

olacak şekilde yılda bir defa Ek-23'e işlenerek gönderilir. Gübre Denetim Programı Bakanlığın internet sitesinde yayımlanır.

Denetimi yapacak kuruluş

MADDE 16 – (1) Ürün gözetim ve denetimleri il müdürlüklerince yapılır. Ancak, il müdürlüğünce bu konuda ilçe müdürlüklerine yetki verilebilir. Gerekliğinde, genel müdürlük ve il müdürlüklerince birlikte denetim yapılabilir.

Denetimde görevlendirilecek kişiler

MADDE 17 – (1) Denetimler il müdürlüklerince, Ek-1'de yer alan Gübre Denetçi Kimlik Kartı verilmiş en az iki denetçi tarafından yapılır. Ancak, yapılan denetimler sonucunda yaptırım kararı verilmiş ürünlere ilişkin toplatma, satış durdurma, yedime alma, ürünlerin üreticisine iadesi gibi iş ve işlemler il müdürünün veya ilçe müdürünün görevlendireceği iki teknik eleman tarafından da uygulanabilir.

Denetçilerin görev ve yetkileri

MADDE 18 – (1) Denetçinin görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir.

- a) Piyasa gözetimi ve denetimini yapmak, gerekli tutanak ve raporları hazırlamak ve ilgili yerlere sunmak.
- b) Denetim faaliyeti sırasında, ilgililerin cezai sorumluluk gerektiren eylemleri saptadığında, gerekli işlemleri yaparak, durumu ilgili makamlara iletmek.
- c) Görev alanına giren konularla ilgili inceleme ve araştırma yapmak.
- ç) Denetlenecek ürünlerden numune almak.
- d) Yürüttüğü denetim görevi için gerekli gördüğü dosya ve belgelerin gizliliği saklı kalmak kaydıyla, denetim yaptığı kuruluş ve kişilerden istemek, bunları incelemek, bunların yetkili merciler tarafından onaylanmış örneklerini almak, denetime konu olan diğer yerlerde inceleme ve araştırma yapmak.
- e) Üretici veya dağıtıcının piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetini engellemesi durumunda, güvenlik güçlerinden yardım istemek ve onların nezaretinde denetim yapmak.
- f) Piyasa gözetimi ve denetimi sırasında işin niteliğine göre, gerekli gördüğü durumlarda, ilgili Genel Müdürlük veya il müdürlüğü onayıyla, refakat etmek üzere uzman kişileri davet etmek, bunların görüş ve önerilerinden yararlanmak.
- g) Denetimin her aşamasında risk değerlendirmesi yapmak suretiyle risk derecesine göre, kontrol yapılınca kadar, ürünlerin satışını geçici olarak durdurmak, il müdürlüğünü bilgilendirmek.

Denetçilerin sorumlulukları

MADDE 19 – (1) Denetçilerin sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir.

- a) Bakanlık tarafından verilen gübre denetçi kimliğini, denetimden önce üretici veya dağıtıcıya ibraz etmek.
- b) Piyasa gözetimi ve denetimi görevini, mevzuata uygun ve tarafsız olarak yürütmek.
- c) Piyasa gözetimi ve denetimi sırasında elde ettiği her türlü bilgi ve belgeyi, denetim işlemleri sonuçlanıncaya ve bu sonuçların ilgililere yazılı olarak tebliğine kadar gizli tutmak.

ç) Tutanak ya da raporla tespit edilen iş ve işlemleri takip etmek ve sonuçlandırmak.

YEDİNCİ BÖLÜM

Denetimde Yapılacak İşler

Ürün denetimi

MADDE 20 – (1) Ürün denetimi iş ve işlemleri aşağıda belirtilmiştir.

- a) Etiket ve belge kontrolü,
- b) Ambalaj işaretlemelerinin kontrolü için ambalaj veya etiket örneğinin alınması,
- c) Ürün kontrolü için numunelerinin alınması,
- ç) Ürün numunelerinin muayene ve deneylerinin yaptırılması,
- d) Muayene ve deney sonuçlarının rapor ettirilmesi.

Etiket kontrolü

MADDE 21 – (1) Etiket kontrolü esasları aşağıda belirtilmiştir.

- a) Dağıtıcılar, Bakanlıkça tescil belgesi ve etiketi bulunmayan ürünleri bulunduramaz ve satamaz.
- b) Dağıtıcılar, kullanım süresi geçmiş ve Türkçe etiketlendirme yapılmamış ürünleri satamaz.
- c) Bir ürünün tanıtılması amacı ile hazırlanan ve/veya yayımlanan her türlü reklam ve tanıtım dökümanı, ürünün onaylı etiketindeki bilgilerden farklı ve tüketiciyi yanıltıcı bilgi içeremez.
- ç) Üreticiler, tescil belgesi ve onaylı etiket örneği bilgileriyle uyumlu olmayan ambalaj veya etiketle piyasaya ürün arz edemez.
- d) Kimyevi gübre etiketinde organik gübreleri çağrıştırmaya ifadeler bulunamaz.
- e) Etiket üzerinde “Bitki Koruma ve Bitki Gelişim Düzenleyicisi” ifadesi bulunamaz.

(2) Birinci fıkranın (ç) bendinde belirtilen hususlardan, kullanıcıyı yanıltıcı ve haksız rekabete neden olmayan, baskı ve alfabetik hatalardan kaynaklanan etiket bilgileri farklılıklarının tespiti halinde ürün satışı durdurularak, öncelikle etiket bilgilerinin düzeltilmesi için onbeş gün süre verilerek üretici uyarılır. Farklılıkların düzeltilmemesi halinde (ç) bendi için uygulanan idari yaptırımlar uygulanır.

Numune alma

MADDE 22 – (1) Piyasa ve şikâyet denetimlerinde, üretim tesislerinden, üretici ve dağıtıcıların ürünü piyasaya arz ettiği yerler ve bunlara ait depolardan numune alınır.

(2) Şikâyet denetimlerinde numuneler; şikâyete konu olan ürünlerin piyasaya arz edildiği yerden veya aynı parti malın bulunduğu depodan alınır.

(3) Lisans, tescil belgesi, Genel Müdürlükçe onaylı etiket örneği ve ürün ambalajı üzerindeki bilgiler kontrol edildikten sonra numune alınır.

Numune alma metodu

MADDE 23 – (1) Kimyevi ve organik gübre denetimlerinde numuneler, Ek-2’de yer alan "Gübrelerin Denetimi İçin Numune Alma Metoduna" göre alınır.

(2) Denetim için alınan numunelere bedel ödenmez. Numune alınan ürünün bedelini, dağıtıcının üreticiden tazmin edebilmesi amacıyla Ek-14’te yer alan tutanak düzenlenerek denetlenen işyerine verilir.

(3) Piyasa denetimlerinde numuneler; üretim tesislerinden, toptan ve perakende satış yerlerinden veya bunların depolarından alınır.

Numune alınmasında düzenlenecek belgeler ve uygulamaya ilişkin esaslar

MADDE 24 – (1) Numune alınmasında düzenlenecek belgeler ve uygulamaya ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir.

a) Numune alınırken Ek-14 ve Ek-15’te yer alan belgelerin beş nüshası; firma adı, ürün adı, lisans no, tescil no, denetlenen işyeri ve yetkilisinin adı yazılmamak şartıyla kodlu olarak, her bir ürün için ayrı ayrı düzenlenir ve işyeri yetkilisi ile denetim elemanlarınca imzalanır, ancak denetlenen işyeri tarafından kaşelenmez. Numune alındığını belgelemek amacıyla iki nüsha ve aynı kod numarası ile ürünle ilgili tüm ayrıntıları içeren Ek-14 düzenlenir.

b) Lisans ve tescil belgesi ile Bakanlık onaylı etiket örneği fotokopileri alınır.

c) Numune sonuçlarının değerlendirilmesinde kullanılmak üzere denetim elemanlarınca bu belgelerden bir dosya oluşturulur.

ç) Numune alınacak ürünle ilgili tüm belgeler tamamlandıktan sonra bu Yönetmelik hükümleri gereği, cins, ürün miktarı ve ambalaj büyüklüğüne göre, her ürün için en az beş adet olacak şekilde numune oluşturulur.

d) Numune alınırken, tespit edilen ürünlerin hepsi aynı parti numaralı olur. Denetimin etkinliğinin sağlanması açısından ürün kolisi içerisinde aynı parti numaralı ürünler paketlenir, farklı parti numaralı ürünlerin aynı kolide paketlenmesine izin verilmez.

e) Numune alınan ambalajların üzerine düzenlenen Ek-21 numune alma etiketi yapıştırılır.

f) Numune kavanozları, düzenlenen Ek-14’ün birer nüshası ile birlikte numune torbalarına konularak, torbaların ağzı bağlanır ve mühürlenir.

g) Numunelerin iki adedi analiz kuruluşuna gönderilmek üzere tekrar bir torbaya konularak ağzı mühürlenir ve torbanın ağzına düzenlenen Ek-15 bağlanır.

ğ) Kalan şahit numune torbalarının ağzına düzenlenen Ek-15’in birer nüshası bağlanarak, bir adedi saklanmak üzere yediemin olarak işyerine teslim edilir, iki adedi de il müdürlüğüne saklanır.

Numunelerin analize gönderilmesi

MADDE 25 – (1) Analiz kuruluşuna gönderilecek numune torbaları, yedi iş günü içerisinde ilgili mevzuatta yer alan analizci kuruluş laboratuvarlarından birisine resmi yazı ekinde gönderilir.

(2) Numune alınan ürün için verilen kod numarası kullanılmak suretiyle, ürün etiketinde beyan edilen içerikler ve ilgili teknik düzenlemeye göre istenilen analizler yazılır.

Muayene ve deney işleri

MADDE 26 – (1) Muayene ve deneyi yapacak kuruluşça; piyasa veya şikayet denetimini yapan il müdürlüğü

tarafından gönderilen temsili numunenin bulunduğu mühürlü torba açılarak, gerekli muayene ve deneyler, Ek-3'te yer alan "Gübrelerin Analizi İçin Öngörülen Metotlar" ve Tarımda Kullanılan Organik, Organomineral Gübreler ve Toprak Düzenleyicileri ile Mikrobiyal, Enzim İçerikli ve Diğer Ürünlerin Üretimi, İthalatı ve Piyasaya Arzına Dair Yönetmelik ekinde belirtilen analiz metotları kullanılarak yapılır.

(2) Gübre numunelerinin deneylerinde; gübrenin teknik düzenlemeye uygun olup olmadığına, teknik düzenlemesi bulunmayan gübrelerde Türk Standardına veya Türk Standardına denk AB veya uluslararası standartlar dikkate alınıp uygun metotlar kullanılarak özelliklere, ambalaj muayenelerinde ise işaretlemelere bakılır.

Muayene ve deneyde öncelik

MADDE 27 – (1) Şikâyete konu olan ürünlerin muayene ve deneyleri, il müdürlüğünün yazılı bildirim üzerine öncelikle yapılır.

Muayene ve deney süresi

MADDE 28 – (1) Muayene ve deneyler, numunelerin muayene ve deney yapacak kuruluşa tesliminden itibaren en geç otuz gün içinde sonuçlandırılır. Sağlık parametreleri ise teslimden itibaren doksan gün içinde sonuçlandırılır.

(2) Muayene ve deneylerin yapılamaması veya gecikmesi halinde, durum sebepleri ile birlikte on gün içinde, muayeneyi ve/veya deneyi yapacak kuruluş tarafından ilgili il müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir.

Muayene ve deney kuruluşları ile referans kuruluşlar

MADDE 29 – (1) Ürünlerin muayene ve deneylerini yapacak kuruluşlarla, bu kuruluşların yaptığı muayene ve deney sonuçlarına itiraz halinde, incelemeleri yapacak olan referans kuruluşlar, her yıl 16/12/2011 tarihli ve 2011/2621 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ve Onaylanmış Kuruluşlar Yönetmeliğinde belirtilen şartları taşıyan kuruluşlar arasından Bakanlıkça belirlenir ve uygun görülenlerle protokol yapılır.

(2) Protokol yapılan kuruluşların adları, Bakanlık tarafından yayımlanır.

(3) Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ve Onaylanmış Kuruluşlar Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin yedinci fıkrası çerçevesinde akredite edilmiş bir uygunluk değerlendirme kuruluşundan alınmış uygunluğu gösteren belgeler ile test raporlarının sunulması halinde, Bakanlıkça bu belge ve raporlar dikkate alınır. Ülkemizde veya karşılıklı ilkesi saklı kalmak kaydıyla, Avrupa Birliği üyesi bir ülkede yerleşik bir uygunluk değerlendirme kuruluşunca verilmiş belgeler ve test raporları, kuruluşun yeterliliğine ilişkin gerekçelerle reddedilemez.

Muayene ve deney ücretleri

MADDE 30 – (1) Gübre piyasa ve şikâyet denetimleriyle ilgili olarak, denetim sırasında alınan numunelerin muayene ve deney yapan kuruluşa gönderilme ücretleri ile muayene ve deney ücretlerinin ödenmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır.

a) Piyasa denetimi esnasında alınan numunelerin analizi sonucunda, gübrenin ilgili teknik düzenlemeye veya standartlara uygun olmadığı tespit edildiğinde, deney ve muayene ücretleri üretici tarafından ödenir. İtiraz halinde söz konusu ücretin tahsili için referans kuruluşun analiz sonucu beklenir.

b) Muayene ve deney ücretleri ile denetim sonuçlarına itiraz halinde gidilecek referans kuruluşlarının ücretleri her yıl Şubat ayı sonuna kadar Bakanlıkça düzenlenir.

c) Bakanlıkça belirlenen ücretler ödemelerde esas alınır. Bu giderlerin üretici veya dağıtıcıdan tahsilini gerektiren hallerde 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri

uygulanır.

Muayene ve deney sonuçları

MADDE 31 – (1) Bu Yönetmeliğin 29 uncu maddesine göre belirlenen muayene ve deney kuruluşları, deney ve/veya muayene sonuçlarını; ilgisine göre, Ek-3 ile Tarımda Kullanılan Organik, Organomineral Gübreler ve Toprak Düzenleyicileri ile Mikrobiyal, Enzim İçerikli ve Diğer Ürünlerin Üretimi, İthalatı ve Piyasaya Arzına Dair Yönetmelikte belirtilen analiz metotlarını kullanarak, teknik düzenlemesi olmayan gübrelerde ise kullanılan deney metotlarının adlarını da Ek-22’de yer alan ve üç nüsha olarak düzenlenmesi gereken "Gübre Muayene ve Deney Raporu"nda belirtirler.

Muayene ve deney sonuçlarının gönderilmesi

MADDE 32 – (1) Muayene ve deney kuruluşu ile referans kuruluşlar; düzenledikleri gübre muayene ve deney raporlarının aslını ilgili il müdürlüğüne gönderirler. Raporun bir nüshasını da, arşivlerinde muhafaza ederler. Raporlarda, analiz sonucunda bulunan değerlerin ilgili teknik düzenlemeye uygun olup olmadığı mutlaka belirtilir. Raporlara, muayene ve/veya deneyi yapılan gübrenin numune torbası ile birlikte gönderilen ve bir örneği Ek-14’te yer alan “Gübre Numune Alma Tutanağı”nın fotokopisi de eklenir.

Muayene sonuçlarının tebliğ edilmesi

MADDE 33 – (1) Muayene ve deney kuruluşlarından alınan, gübre muayene ve deney raporlarındaki değerler, teknik özellikler ve tolerans değerleri açısından, ilgili il müdürlüğü tarafından değerlendirilir. İlk analiz raporunun ürüne ait teknik düzenlemeye göre olumsuz çıkması halinde, geçici olarak satışı durdurma kararı alınır ve ürün yedime alınarak, Genel Müdürlüğe bildirilir. Muayene ve deney raporları en geç bir hafta içerisinde, ilgili üreticinin merkez adresine ivedi ibaresi ile tebliğ edilir ve dağıtıcı kuruluşa bilgi verilir. İtiraz süresinin dolması beklenir, sürenin bitiminde itiraz edilmediği takdirde, ilk analiz sonucuna göre yaptırım uygulanır. Ürünlerin teknik düzenlemeye uygun hale getirilmesi veya piyasadan geri çekilmesi için tebliğ tarihinden itibaren otuz gün süre verilerek üreticiye ve Genel Müdürlüğe bildirilir.

Muayene ve deney sonuçlarına itiraz

MADDE 34 – (1) Üretici, muayene ve deney sonuçlarını bildiren yazı eline geçtiği tarihten itibaren, yedi işgünü içinde, itiraza konu olan parametrelerin deney ücretlerini bildirilen banka hesap numarasına yatırdığını gösteren banka dekontu ile birlikte ilgili il müdürlüğüne itiraz etme hakkına sahiptir.

(2) Muayene ve deney sonuçlarına itirazla ilgili usul ve esaslar aşağıda belirtilmiştir.

a) İl müdürlüğü, itiraza konu olan ürüne ait şahit numuneyi, tutanak düzenleyerek almak üzere denetçileri görevlendirir. Denetçi, alınan bu şahit numune ile il müdürlüğünde muhafaza edilen şahit numuneyi bir torbaya koyarak ağızını mühürler, üstüne düzenlenen Ek-15 numune tanıtım belgesini bağlar veya yapıştırır.

b) İtiraz yazısı ile birlikte banka dekontunu alan il müdürlüğü, itiraza konu olan özellikleri belirten yazı ekinde şahit numunelerin bulunduğu torbayı referans kuruluşa gönderir. İl müdürlüğü bu işlemleri yedi iş günü içinde tamamlar.

c) Referans kuruluş; aldığı şahit numunelerden birini saklar ve diğerini itiraza konu olan özelliklerin deneylerinde kullanır. Sağlık parametreleri hariç olmak üzere, deneyleri en geç otuz gün içinde yapar, deney sonuçlarını içeren üç nüsha rapor düzenler ve raporun aslı ile birlikte ikinci nüshasını ilgili il müdürlüğüne gönderir, bir nüshasını da kendi arşivinde saklar.

ç) Referans kuruluş, herhangi bir nedenle deneyleri yapamayacaksa, durumu on gün içinde ilgili il müdürlüğüne yazılı olarak bildirir.

d) İl müdürlüğü, referans kuruluşun deney sonuçlarını ve uygulanacak

yaptırımları denetlenen üretici/dağıtıcıya yazılı olarak bildirir.

e) Referans kuruluş tarafından yapılan deney sonuçlarına itiraz edilemez.

Teknik düzenlemeye uygunluk ve risk değerlendirmesi

MADDE 35 – (1) Referans/Analiz laboratuvarlarından alınan muayene ve deney raporları ürün güvenliği ve toleranslar dikkate alınarak ilgili yönetmeliklerine uygunluk ve insan, hayvan, bitki sağlığı ile toprak ve çevreye verebileceği zararlar açısından da risk değerlendirmesine tabi tutulur.

Değerlendirmede tolerans

MADDE 36 – (1) Üretimde, numune almada ve deneylerde olması muhtemel hataların giderilmesi amacı ile teknik düzenlemelerde belirtilen özelliklere tanınan, teknik düzenlemelerin kapsamadığı alanlarda Türk standartlarındaki, standardın da bulunmaması halinde uluslararası kabul gören toleranslar uygulanır.

Değerlendirme sonuçlarının bildirilmesi

MADDE 37 – (1) İl müdürlüğüne yaptırım kararı alınmadan önce üreticiye görüşlerini almak üzere ivedi ibaresi ile tebligat yapılır ve dağıtıcı konu hakkında bilgilendirilir. İl müdürlüğü tarafından alınan önlemlere ilişkin kararların üreticiye yapılan tebligatında, kararın dayandığı gerekçeler, karara karşı itiraz yolları ve yasal süreler belirtilir. Tebligatın alınmasını müteakip üreticiye cevap verebilmesi için, en az on gün süre tanınır ve bu süre tebligatta belirtilir. İl müdürlüğüne alınması planlanan veya alınan önlem kararı, üreticinin cevabı veya sağlayacağı bilgi ve belge neticesinde gözden geçirilir. İnsan sağlığı ve güvenliğinin veya mevzuatla korunan diğer bir kamu yararının tehlikede olduğu acil hallerde bu sürenin dolması beklenmeyebilir. Tebligat yapılmadan bir karar alınması halinde, üreticiye cevap verebilmesi için sonradan süre verilebilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yaptırımlar

Üretim ve satış yerleri ile ilgili yaptırımlar

MADDE 38 – (1) 5 inci maddede belirtilen hususlardan herhangi birine aykırı davrandığı tespit edilen üretici ve dağıtıcılar hakkında denetim elemanlarınca tutanak düzenlenir ve denetlenen işyeri il müdürlüğüne yazılı olarak uyarılır. Uyarıya konu olan eksikliklerin düzeltilmesi için süre verilir. Bu süre üreticiler için uyarıya esas olan hususun özelliğine göre en fazla altı ay olmak üzere bir ay ile altı ay arasında, dağıtıcılar için en fazla bir ay olarak uygulanır. Uyarıya konu olan eksikliklerin giderilmemesi halinde üreticilerin üretim izni, lisans ve tescil belgelerinin iptalinin sağlanması için bu husus Genel Müdürlüğe bildirilir. Dağıtıcıların ürünleri ise yediemine alınarak eksiklikler giderilinceye kadar satışı durdurulur.

(2) 6 ncı ve 7 nci maddelerde belirtilen hususlardan herhangi birine aykırı davrandığı tespit edilen üreticilerin üretimi ve dağıtıcıların ise satışı tutanak düzenlenerek geçici olarak durdurulur ve işyeri il müdürlüğüne yazılı olarak uyarılır. Uyarıya konu olan eksikliklerin düzeltilmesi için en fazla otuz gün süre verilir. Üretim veya satış durdurulmasına neden olan hususların düzeltilmesi halinde üretime veya satışa izin verilir. Bu süre sonunda eksikliklerin giderilmemesi halinde üreticilerin üretim izni, lisans ve tescil belgelerinin iptalinin sağlanması hususu Genel Müdürlüğe bildirilir. Dağıtıcıların ürünleri ise yediemine alınarak eksiklikler giderilinceye kadar satış durdurulur.

(3) 9 uncu ve 10 uncu maddelerin birinci fıkralarında belirtilen hususlara aykırı hareket ettiği tespit edilenlerin, piyasaya arzı ve satış faaliyeti durdurulur. Ürünler yediemin olarak işyerine teslim edilir ve il müdürlüğüne yazılı olarak uyarılır. Eksikliklerin giderilmesi halinde faaliyetlerine izin verilir, giderilmemesi halinde ise yediemindeki tüm ürünlerin tedarikçisine iadesi sağlanır.

(4) Üretim izni, lisans ve tescil belgeleri satılamaz, devredilemez, ticari bir faaliyete konu olamaz. Bu belgeler 24/6/1995 tarihli ve 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile

9/4/2005 tarihli ve 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında değerlendirilemez. Bu maddeye aykırı hareket edenlerin belgeleri iptal edilir.

Etiket ve ürün ambalajı ile ilgili yaptırımlar

MADDE 39 – (1) Etiket ve ambalaj denetimleri sonucunda;

a) 21 inci maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine aykırı hususların tespiti halinde satışa sunulan ürünlerin satışları durdurulur ve ürünler tutanakla denetlenen işyerine yediemin olarak teslim edilir.

b) 21 inci maddenin birinci fıkrasının (c), (ç), (d) ve (e) bentlerine aykırı hususların tespiti halinde satışa sunulan ürünlerin satışları durdurulur ve ürünler tutanakla denetlenen işyerine yediemin olarak teslim edilir. 4703 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (f) bendine göre, üretici firmaya idari para cezası uygulanır.

c) 21 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendine aykırı hususların tespiti halinde internet, görsel ve yazılıbasın yoluyla yapılan yayınların durdurulması için ilgili kurumlar nezdinde gerekli girişimlerde bulunulur.

ç) 9 uncu, 10 uncu ve 12 nci maddelere göre verilen belgelerin tahrif veya taklit edilmesi, usulüne uygun olmadan kullanılması yasaktır. Aksine davranışlar hakkında 4703 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (f) bendine göre işlem yapılır.

(2) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerine göre yediemine alınan ürünlerin, ambalajları üzerindeki uygunsuzluğun giderilmesi için otuz gün süre verilerek firma yazılı olarak uyarılır. Uygunsuzluk giderilene kadar satışına izin verilmez. Süresi içerisinde düzeltilmeyen ürünlerin tedarikçisine iadesi sağlanır.

Ürünler ile ilgili yaptırımlar

MADDE 40 – (1) Piyasa gözetimi ve denetimi çalışmaları sonucunda yapılan değerlendirmelerde;

a) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerine aykırı hareket eden üretici firmaya 4703 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (a) bendine göre,

b) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentlerine aykırı hareket eden üretici firmaya 4703 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (b) bendine göre,

c) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (e) bendine aykırı hareket eden üretici firmaya 4703 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (c) bendine göre,

ç) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (f) bendine aykırı hareket eden üretici firmaya 4703 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (d) bendine göre,

d) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendine aykırı hareket eden dağıtıcı firmaya 4703 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (e) bendine göre,

idari para cezası uygulanır. Bu maddenin birinci fıkrası kapsamında idari para cezası uygulanan ürünlerin satışları durdurulur ve tutanakla denetlenen işyerine yediemin olarak teslim edilir. Konu ile ilgili diğer il müdürlüklerinin bilgilendirilmesi amacıyla, Bakanlığa bu husus bildirilir. Teknik düzenlemesine uygun hale getirilebilecek ve/veya hammadde olarak kullanılacak ürünler dağıtıcı tarafından il müdürlüğü gözetiminde üretici firmasına iade edilir. Ürünlerin piyasadan geri çekilmesi için otuz gün süre verilerek firma yazılı olarak uyarılır.

(2) 8 inci maddenin (d) bentlerinde yer alan hususların varlığına dair kuvvetli şüphelerin olması halinde bu ürünler derhal yediemine alınır.

(3) 8 inci maddenin (ç) ve (d) bendlerinde belirtilen hususlar ile ürünlerin son kullanma tarihinin geçtiğinin tespiti halinde risk değerlendirmesi yapılarak 41 inci maddeye göre işlem yapılır ve aynı maddenin (d) bendi için

ayrıca sorumlular hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

(4) Bu Yönetmeliğin uygulanması esnasında doğacak idari para cezaları, il müdürlükleri tarafından 4703 sayılı Kanunun 13 üncü maddesindeki hükümleri dikkate alınarak verilir.

(5) İl müdürlükleri tarafından bu maddeye göre verilen idarî para cezaları hakkında fiilin bir yıl içinde tekrarı halinde 4703 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

Güvenli olmayan ürünlerle ilgili yapılacak işlemler

MADDE 41 – (1) Ürünün, ilgili teknik düzenlemeye uygunluğu belgelenmiş olsa dahi, piyasa gözetimi ve denetimi çerçevesinde yapılan kontroller sonucunda güvenli olmadığı tespit edilmesi halinde, il müdürlüğü, masrafları üretici tarafından karşılanmak üzere, orantılılık ilkesini; aldıkları tedbirlerin, önlemeyi amaçladıkları tehlikenin boyutu, niteliği ve gerçekleşme olasılığı ile orantılı olmasını gözeterek aşağıdaki önlemlerden uygun olanları alır.

a) Ürünün piyasaya arzının yasaklanmasını sağlamak.

b) Piyasaya arz edilmiş ürünün toplanmasını sağlamak.

c) Ürüne ilişkin güvensizliğin üretici tarafından giderilmesinin mümkün olduğu hallerde, ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre içinde, bu sürenin belirtilmemiş olması halinde il müdürlüğüne belirlenecek süre içinde ürünün güvenli hale getirilmesi için üreticiyi uyarmak.

ç) Ürünün üretici tarafından güvenli hale getirilmemesi veya ürünün güvenli hale getirilmesinin imkansız olduğu durumlarda, taşıdığı riske göre kısmen veya tamamen bertarafını sağlamak.

(2) İl müdürlüğü, birinci fıkranın (a), (b) ve (ç) bentlerinde belirtilen önlemler hakkında gerekli bilgilerin, onay süreci ile kesinleşmesini takip edecek on gün içerisinde masrafları üreticiden karşılanmak üzere, Ülke genelinde dağıtımı ve yayını yapılan iki gazete ile iki televizyon kanalında ilanı suretiyle, risk altındaki kişilere duyurulmasını sağlar. İl müdürlüğü duyuruyu takip edecek şekilde bu ürünlerle ilgili bilgilere kendi internet sayfasında da yer verir. Risk altındaki kişilerin yerel yayın yapan gazete ve televizyon kanalları vasıtasıyla bilgilendirilmesinin mümkün olduğu durumlarda, bu duyuru, yerel basın ve yayın organları yoluyla, risk altındaki kişilerin kim olduğunun tespit edilebildiği durumlarda ise bu kişilerin doğrudan bilgilendirilmesi yoluyla yapılır.

(3) Duyuru asgari aşağıdaki bilgileri içerir.

a) Ürünü tanıtan marka, model, cins veya diğer ayırt edici özellikler.

b) Mümkün olan durumlarda ürünün fotoğrafı veya resimli tasviri.

c) Alınan önlem.

ç) Önlemi gerektiren sorunun açık ve anlaşılır tanımı.

d) Sorumlu üretici ve dağıtıcının isim, adres ve diğer iletişim bilgileri.

e) Riskten sakınmak veya sorunu gidermek için önerilen yöntemler.

f) Ürünün iade edileceği yerler veya üründeki sorunun giderilmesini teminen gönderilebileceği adresler.

(4) İl müdürlüğü duyurunun yukarıdaki esaslara uygun ve risk altındaki kişilerin haberdar edilmesini sağlayacak şekilde yayınlanıp yayınlanmadığını denetler ve eksiklik tespit edilmesi halinde duyurunun tekrarını sağlar.

(5) Bu maddede belirtilen masrafların tahsili hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü

Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

(6) Bu madde kapsamında alınan önlemler Genel Müdürlüğe bildirilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Eğitim

Denetçi eğitimi ve bilgilendirme

MADDE 42 – (1) Denetçi eğitimine ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir.

a) Bakanlık tarafından gerekli görüldüğü zaman, denetçi olmak üzere il müdürlüklerinden yeterli sayıda, ziraat fakültesi ve üniversitelerin kimya bölümü mezunları ile tarımla ilgili meslek okullarından mezun olan personel eğitime çağrılır ve eğitim sonucunda eğitime katılan elemanlara denetçi kimlik kartı ve katılım belgesi düzenlenir.

b) Uygulamalarda birlikteliği sağlamak, sektördeki her türlü yeni gelişmelerden haberdar etmek ve faaliyetleri değerlendirmek amacıyla Bakanlıkça gerekli görüldüğü zamanlarda eğitim, değerlendirme ve bilgilendirme toplantısı düzenlenir.

Üretici, dağıtıcı ve çiftçilerin bilgilendirilmesi

MADDE 43 – (1) Bakanlık ve il müdürlüklerince, gerekli görüldüğünde, yürürlükteki mevzuat, uygulama, sektördeki yeni gelişmelerden haberdar etmek, sektör bileşenleri arasında işbirliğini sağlamak amacıyla üretici, dağıtıcı kişi ve kuruluşlar ile çiftçilere yönelik bilgilendirme amacıyla toplantı ve kurslar düzenlenir.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetleme sonuçlarının değerlendirilmesine ilişkin kayıtların tutulması

MADDE 44 – (1) İl müdürlükleri, bu Yönetmelik gereğince denetledikleri tüm üretici ve dağıtıcılardan değerlendirmelere esas olmak üzere aşağıda belirtilen bilgi ve belgeleri alarak dosya halinde muhafaza ederler.

a) Üretici ve dağıtıcıya ait isim, unvan, adres, telefon, faks numarası varsa deposuna ait bilgileri içeren Ek-4'te yer alan form.

b) Ürünün tedarikçi, üreticisini belirlemeye yarayacak fatura, dağıtıcılık sözleşmesi, satış sözleşmesi gibi belgelerin onaylı birer örneği.

c) Vergi kimlik numarası ile bağlı bulunulan vergi dairesinin adı.

ç) Kayıtlı olunan ticaret sicil memurluğu adı ve ticaret sicil numarası beyanı, şirket sözleşmesi 1/1/2003 tarihinden önce yayınlananların ise ticaret sicil kayıt belgesinin aslı veya kurumca onaylı örneği, imza sirküleri, ticaret sicil kayıt belgesinin aslı veya onaylı örneği.

d) İşyeri sahibinin veya yetkilisinin T.C. kimlik numarası beyanı.

Amonyum nitrat

MADDE 45 – (1) Bünyesinde %28 ve üzerinde azot içeren amonyum nitrat gübrelerini üreten, ithal eden, dağıtan, taşıyan, taşıtan, depolayan, toptan ve perakende satışı ile uğraşan üretici ve dağıtıcılar için Tarımda Kullanılan

Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik hükümleri esastır.

Denetimin engellenmesi

MADDE 46 – (1) Piyasa gözetimi ve denetimi yapan personele engel olunması, işyerlerine girmeyi önlemeye yönelik tutum sergilenmesi hâlinde, öncelikle 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 265 inci maddesine göre haklarında işlem yapılabileceği hatırlatılır, buna rağmen engellenmenin devam ettirilmesi halinde, ilgililer hakkında, 5237 sayılı Kanunun aynı maddesi gereğince “görevi yaptırmamak için direnme” suçundan işlem yapılması için tutanak düzenlenerek durum adli makamlara intikal ettirilir.

Piyasa gözetimi ve denetimi veri tabanı

MADDE 47 – (1) Bakanlığın Piyasa Gözetimi ve Denetimi Veri Tabanı oluşturulup tam olarak işlerlik kazandıktan sonra, denetimle görevli personel; denetime çıkmadan önce denetime haiz ürün, firma hakkında daha önce yapılmış denetim bilgilerini, mükerrerliği önlemek amacıyla Bakanlık Piyasa Gözetimi ve Denetimi Veri Tabanından kontrol eder. Bu durum risk taşıyan acil durumları kapsamaz. Ayrıca, denetimle görevli personel denetime ait her türlü bilgiyi, denetim işleminin sonuçlanmasını beklemeksizin, Bakanlık Piyasa Gözetimi ve Denetimi Veri Tabanına girer.

Tebliğat

MADDE 48 – (1) İdari para cezası ve/veya idari tedbirleri içeren idari yaptırım kararlarının tebliğinde, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümleri uygulanır.

Atıflar ve yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 49 – (1) Bu Yönetmelikte yer almayan hususlarla ilgili olarak 4703 sayılı Kanun ile bu Kanuna dayalı olarak çıkarılan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik hükümleri geçerlidir.

(2) 25/4/2002 tarihli ve 24736 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kimyevi Gübre Denetim Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 50 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinden bir ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 51 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

Eklere için tıklayınız